

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради УДУ імені
Михайла Драгоманова

“29” травня 2024 р.

Протокол № _____
Проректор з навчально-методичної
роботи

Проф. Вернидуб В.М.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

КУРОРТОЛОГІЯ

освітньо-професійної програми **Професійна освіта. Туризм та готельно-ресторанна справа**

галузі знань

01 Освіта/Педагогіка

спеціальності

015 Професійна освіта

спеціалізації

015.00 Готельно-ресторанна справа

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Шифр за навчальним планом **ПП2.10**

Київ 2024

УДК 378.091.214:130.2

Розробник програми:

Щербак Людмила Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інженерії та технологій виробництва Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Рецензенти:

Шмалей Світлана Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інженерії та технологій виробництва Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Ратушенко Антоніна Тарасівна, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри технології харчування Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

Обговорено та рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «27» лютого 2024 року, протокол № 6.

Голова НМР Роман Вернидуб _____

I. Пояснювальна записка

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Курортологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта. Туризм та готельно-ресторанна справа» спеціальності 015 Професійна освіта.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – є діяльність курортної інфраструктури. Під час навчання студенти ознайомляться з властивостями історичного розвитку та сучасним станом санаторно-курортного і справи в Україні і за кордоном. Курс дисципліни «Курортологія» дає уявлення щодо впливу природно – ресурсних факторів (рельєф, гідрографія, клімат та ін.) на розвиток курортної справи.

Міждисциплінарні зв'язки існують з такими дисциплінами: «Туристичні ресурси України», «Організація туризму та екскурсійних послуг», «Рекреалогія», «Туристичне країнознавство».

Мета навчальної дисципліни – розуміння студентами місця і ролі курортології як науки у національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, а також формування у майбутніх спеціалістів наукових знань про принципи, засоби, форми, види та етапи адаптації функціональних систем організму людини до природно-кліматичних лікувальних факторів.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати знання про цілющі властивості природних лікувальних факторів, особливості та механізми їхнього впливу на організм людини
- викласти теоретичні основи та методологічні особливості вивчення соціофізіологічних механізмів адаптації організму людини до рекреаційнокліматичних факторів;
- сприяти формуванню культури науково-організованого відпочинку через тісний взаємозв'язок рекреаційної географії, рекреаційної архітектури та містобудування, екології людини, курортології, економіки, соціології, психології, валеології сформуванню уявлення про сучасний стан розвитку курортології;
- викласти основи теорії антропоекологічної експертизи, прогнозування, нормування якості і таксонування територій курортно-лікувального застосування;
- виокремити кліматотерапевтичні зони в навколишньому середовищі;
- надати характеристику реабілітаційним аспектам санаторно-курортних закладів

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Результати навчання	Компетентності
ПР 17. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань підприємств	СК 07. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та

туристичної індустрії. ПР 23. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій, сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму та готельно-ресторанного бізнесу. ПР 24. Розробляти, просувати, реалізовувати туристичні подорожі, комплексне туристичне обслуговування та споживання готельних, ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.	устаткування на підприємствах туристичної індустрії. СК 16. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій, сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму та готельно-ресторанного бізнесу. СК 17. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати туристичні подорожі, комплексне туристичне обслуговування та споживання готельних, ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.
---	---

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **90** годин.

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні			Самостійна роб.
			всього аудиторні	Лекції	Семинарські	
	Змістовий модуль I. Основи курортології	90	51	32	19	39
1	Тема 1. Курортологія як наука	11	6	4	2	5
2	Тема 1.2. Історія курортної справи.	13	8	6	2	5
3	Тема 1.3 Види і методи курортного лікування.	11	6	4	2	5
4	Тема 1.4 Управління санаторно – курортними	16	10	6	4	6
5	Тема 1.5 Курорти світу.	14	8	4	4	6
6	Тема 1.6 Курорти України.	14	8	4	4	6
7	Тема 1.7 Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення.	12	6	4	2	6
	Всього годин:	90	51	32	19	39

III. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основи курортології

Тема 1. Курортологія як наука.

Курортологія: визначення, завдання (пошук і дослідження курортних ресурсів; вивчення потреб населення в санітарно-курортному лікуванні й розроблення наукових засад його організації; розробка принципів і нормативів

курортного будівництва й благоустрою, включаючи питання санітарної охорони курортів), напрямки (кліматологія (геліологія, аерологія, таласологія), бальнеологія, дієтологія, кінезітерапія, фізіотерапія та ін.).

Тема 2. Історія курортної справи.

Перші згадки про курорти (доісторична епоха, античність, середньовіччя, ранній новий час, новий час, новітній час). Історія курортів світу. Розвиток курортів в Україні (найдавніші часи; Київська Русь; польсько-литовська доба; козацька ера; під імперською владою; Україна у ХХ ст.) .

Тема 3. Види і методи курортного лікування

Поняття та завдання медичної кліматології. Курортні ландшафти та їх використання в рекреаційних цілях. Основні методи бальнеологічного лікування. Лікувальні грязі: поняття та класифікація. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини. Види лікувальної глини та їх використання в курортній практиці

Тема 4. Управління санаторно-курортними закладами

Правове регулювання діяльності санаторно-курортних закладів. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю. Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу. Організація дозвілля в санаторнокурортних закладах: анімаційний сервіс. Забезпечення якості й ефективності діяльності санаторно-курортних закладів

Тема 5. Курорти світу

Санаторно-курортне господарство Європи Сучасний стан курортного господарства Європи (географія курортів в Дальньому зарубіжжі: Центральна Європа, Південна Європа, Північна Європа). Бальнеологічні курорти Європи. Кліматичні курорти Європи. Географія курортів Азії Курортне господарство Азії (географія курортів Азії). Бальнеологічні курорти Азії. Кліматокумисолікувальні курорти. Приморські курорти. Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії Загальна характеристика курортного господарства країн Америки, Африки, Австралії та Океанії. Курортне господарство країн Америки. Курорти Африки. Курорти Австралії та Океанії.

Тема 6. Курорти України

Характеристика курортного комплексу України. Територіальна структура курортного комплексу України. Курортна система України. Функціональна структура рекреаційної системи Азово-Чорноморського узбережжя. Рекреаційна система Карпатського регіону

Тема 7. Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення

Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом. Методика і організація робіт по встановленню округів санітарної охорони.

IV. Засоби діагностики успішності навчання

Вхідний контроль проходить у письмовій формі і представляє собою набір тестових завдань, за допомогою яких здійснюється перевірка базових знань, необхідних для подальшого вивчення навчальної дисципліни «Курортологія».

Контроль під час аудиторних занять, основними формами якого є дискусія, тестування та обговорення теоретичного матеріалу, що передують виконанню практичних і науково-дослідних робіт.

Контроль самостійної роботи студентів, основними видами якого є оцінювання доопрацювання додаткових джерел інформації, оцінювання презентацій, вирішення ситуаційних завдань.

Вивчення змістового модуля навчальної програми закінчується **модульною контрольною роботою**, яка вміщує теоретичне питання, ситуаційне завдання та тести.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Курортологія» проводиться на завершальному етапі її вивчення у формі **заліку**. Поточна успішність – 100 балів.

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна

1. Про курорти : Закон України від 05.10.2000р. № 2026-III. Дата оновлення:02.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>(дата звернення: 27.08.2019).
2. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч.посіб. К.: «Центр учбової літератури»,2017.264 с.
3. КравецьО.М., РябевА.А. Курортологія : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с.

Додаткова література

1. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
2. Кушнірук Ю. С. Рекреалогія: навчальний посіб. Рівне. НУВГП. 2015. 148 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/4684/1/V45.pdf>
3. Мендела І. Я. Розвиток курортів Івано-Франківської області. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.2017. Вип. 14(2). С. 40-43. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_14\(2\)__10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_14(2)__10)(датазвернення: 27.08.2019).
4. Парфіненко А. Ю. Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні (у порівнянні з країнами Центральної Європи).Вісник Харківського національного університету іменіВ. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2018. Вип.7. С. 130-135. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2018_7_21(дата звернення 28.08. 2019)

Інформаційні ресурси

1. www.ukrindustrial.com/regions/ - Області України. Загальна інформація про області.
2. www.yestravel.ru/resorts - «Всі курорти світу».
3. [Державне агентство розвитку туризму України \(tourism.gov.ua\)](http://tourism.gov.ua) - Державне агентство розвитку туризму в Україні.